

ligesaagodt kan bestynde dem, der have indsat denne Bestemmelse, for at have overfærdet Grændsen for den modsatte Iderlighed. Jeg vil spørge den ærede Rigsdagsmand, om han, naar han vil forlange en Taxation over en Selveier-Gaard, vil give Taxationsmændene et saadant Paalæg om, at de skulde tage Hensyn til, at det er en Eiendom, der er undergivet Fæstetvang, og vil han det ikke, vil jeg spørge ham, hvad Betydning han da vil, at der skal tillægges et saadant Paalæg i Lovforslaget. Jeg paastaar fremdeles, som jeg tidligere har paastaet og med fuldkommen Ret, at den Fæstetvang, der paahviler en Bondegård i det Dieblis, den skal sælges til Selveiendom, aldeles ingen Indflydelse har paa Værdien; den bliver i det Dieblis, den sælges, Selveierbondegård ligesaa godt som enhver anden. Naar man imidlertid udtryffeligt fremhæver dette Moment i Loven, fremfor noget andet, saa paastaar jeg, at man maa have til Hensigt, at det skal have en Betydning, men hvilken Betydning det skal have, det har hverken de ærede Forslagsstillere eller den ærede sidste Taler sagt os. Saalænge man altsaa ikke faaer at vide, om denne Bestemmelse kan have nogen berettiget Betydning, saa mener jeg det er urigtigt at optage den i Loven. Forsaavidt den ærede Taler meente, at det ikke vilde være rigtigt at overlade H. S. Majestæt at forandre den Resolution, som han ifølge den ham ved dette Lovforslag forbeholdte Ret har afgivet, da skal jeg bemærke, at der kan være mange Tilfælde, hvor der for Regjeringen aldeles ikke vilde være nogen Anledning til at holde paa en saadan Resolution. Jeg sætter f. Ex., at den ærede Cultusminister fandt, at en eller anden Bondegård, der tilhørte et Præstekald, burde undtages fra Loven, fordi den kunde være anvendelig til Præstegaard, f. Ex. fordi det var paatænkt, at et Sogn skulde have en egen Præst, men at denne Plan senere blev opgivet, af hvad Grund skulde da Hans Majestæt ikke være heretligt til at tilbagekalde en saadan Resolution, og hvorfor skulde den kun kunne forandres ved Lov? Men er man bange for, at der, naar det ikke udtryffeligt udtales, at den kongelige Resolution kan forandres ved

Lov, skulde ved en saadan kongelig Resolution kunne gives private Folk Rettigheder, som Lovgivningen siden kunde have Banfærdighed ved at forandre, da vil jeg spørge, hvorfor følger man da ikke mit Forslag og overlader Sagen til Ministeriet, thi dette kan ikke give private Folk saadanne Rettigheder, som senere kunne genere Lovgivningen. Da jeg igaar forlangte Ordet, var det egentlig med Hensyn til en Uttring af den ærede Justitsminister. Han udtalte nemlig, at han fandt sig fuldkommen beroliget for, at de offentlige Stiftelses Lary vilde blive iagttaget ved Hjælp af de 2 Taxationsmænd, som Indenrigsministeren og vedkommende Stiftelses Bestyrelse skulle udnævne. Jeg vil ogsaa gjerne troe, at vedkommende Stiftelser kunne være overmaade vel sikrede, men jeg paastaar det er ikke Lovens Hovedformaal, at vedkommende Stiftelse skal være sikret. Bliver vedkommende Stiftelses Lary altfor godt varetaget, saa maa man for det Første forudsætte, at den anden Parts, Bondens Lary ikke bliver varetaget saa godt, som den bør, men det vil jeg ikke lægge saamegen Vægt paa; thi vi maae vel erindre, at Fæstebonden her ikke har nogen anden Ret end den, Fæstebrevet giver ham; men hvis Lary der ikke bliver iagttaget paa den Maade, det er Statens; thi Statens Lary fordrer, at Lovens Djemed opnaaes, og Lovens Djemed kan ikke opnaaes, uden at der bestemmes en saadan Pris paa Gaarden, som er billig ikke alene for de offentlige Stiftelser, men ogsaa for Fæsteren, som skal kjøbe den; naar det ikke skeer, saa opnaaes Lovens Djemed ikke, og hvem skal staa til Ansvar for, at Lovens Djemed opnaaes? Det skal den vedkommende Minister, og derfor skulle vi ikke vedtage en Lov, som tager det ud af Ministerens Haand at paasee, at Prisen for begge Parter bliver billig, og som derved fritager ham for det Ansvar, som han ellers vilde have, til at virke til, at Lovens Djemed virkelig opnaaes. Forsaavidt jeg forstod den høitærede Minister, saa yttrede han ogsaa, at Taxationsmændene ikke saameget skulle betragtes som virkelige Taxationsmænd, som en Slags Skjonsmænd eller Underhandlere. Jeg kan ganske dele denne Anskuelse med den ærede Minister, og jeg har allerede tidli-